

Đêm nhạc tưởng niệm năm thứ 14
Trịnh Công Sơn ra đi đã được Hội
Văn Hóa TCS tổ chức hôm 4/4/2015
ở Paris. Vài ngày trước đó, người
dịch Phạm Văn Đỉnh đã gửi cho bạn
bè dòng điện thư sau :

“trong vội vã... với vài câu chữ, tôi
đã dịch, diễn giải đề tài hay tinh
thần đôi bài thơ - ca của Trịnh Công
Sơn, trong ngày 1 tháng 4 năm nay”.
Tuy nhiên, các đoạn chuyển sang
Pháp ngữ của anh, dù trong tất bật
chuẩn bị cho đêm nhạc và với chủ ý
dịch thoáng, đã truyền đạt đến
người đọc cái hồn và cái đẹp ẩn
trong ý tưởng lẫn ngôn từ của tác
giả.

MN

PHẠM VĂN ĐỈNH
chuyển sang Pháp ngữ đôi
đoạn thơ- ca trong nhạc phẩm
Trịnh Công Sơn

Trong nỗi đau tình cờ (1981)

Tôi đã yêu em bao ngày nắng
Tôi đã yêu em bao ngày mưa
Yêu em bên đời lặng lẽ

Tôi đã đưa em qua nhiều phố
Những sáng mênh mông tôi ngồi
nhớ

Yêu em trái tim thật thà

Yêu đầy mùa nắng mùa mưa
Yêu trong nỗi vui đợi chờ
Đâu ngờ tình như lá úa
Khiến tôi chia lìa từng giấc mơ

Tôi đã yêu em trong mùa gió
Khi lá cây khô bay đầy ngõ
Yêu em không cần vội vã

Tôi đã yêu em như trẻ thơ
Đâu biết đôi khi có lìa xa
Yêu trong nỗi đau tình cờ.

Une douleur inopinée

T'aimer par tant de saisons
Pluie soleil ou vent
Mes pas cherchant tes pas
Sur le pavé errant
T'aimer dans le bonheur d'attendre
T'aimer dans la douleur soudaine ...

Bên đời hiu quạnh (1970)

Một lần chợt nghe quê quán tôi xưa
Giọng người gọi tôi nghe tiếng rất
nhu mì
Lòng thật bình yên mà sao buồn thế
Giật mình nhìn tôi ngồi hát bao giờ

Rồi một lần kia khăn gói đi xa
Tưởng rằng được quên thương nhớ
nơi quê nhà
Lòng thật bình yên mà sao buồn thế
Giật mình nhìn tôi ngồi khóc bao giờ

Đường nào quạnh hiu tôi đã đi qua
Đường về tình tôi có nắng rất la đà
Đường thật lặng yên lòng không gì
nhớ
Giật mình nhìn quanh ờ phố xa lạ

Đường nào đi tôi đi đến cơn say
Một lần nằm mơ tôi thấy tôi qua đời
Dù thật lệ rơi lòng không buồn mấy
Giật mình tỉnh ra ờ nắng lên rồi

Ma solitude

Le cœur l'esprit en paix
Je me surprends en train de pleurer
Sur le chemin accompagnant
l'ivresse
Je me surprends en train de mourir

Mes larmes coulant
Guère triste je ne me sens
Je me surprends en train de chanter
Ô le soleil se lève ...

Rồi như đá ngậy ngô (1971)

Đôi khi nắng qua mái hiên làm tôi
nhớ
Đôi khi bỗng nghe bước chân về đâu
đó của em
Ngày nào vừa đến đã xa muôn trùng
Ngày nào vừa đi lạnh lùng bước
chân

Đôi khi thấy trong gió bay lời em nói
Đôi khi thấy trên lá cây ngày em đã
xa tôi
Đôi khi nắng trên phố xưa làm tôi
nhớ
Đôi khi có mưa giữa khuya hồn tôi
bỗng vu vơ

Đôi khi thấy trên lá khô một dòng
sưởi
Đôi khi nhớ trong mắt em một bóng
tối nhỏ nhoi
Từng ngày tình đến thiết tha ân cần
Từng ngày tình đi một vùng vắng im
Đôi khi thấy trong cánh chim từng
đêm tối

Comme une pierre innocente

Il m'arrive d'entendre ta voix
murmurant au vent
Tes pas foulant les feuilles mortes
Le battement d'ailes de la nuit
tombante
Il m'arrive d'entendre le flottement
de mon cœur
Sur une pierre muette ...

Đôi khi nhớ trong tóc em mùi cây
trái thơm tho
Đôi khi bước qua phố xưa lòng tôi
nhớ
Đôi khi thấy trăm vết thương rồi
như đá ngậy ngô

Góp lá mùa xuân (1969)

Người phu quét lá bên đường
Quét cả nắng vàng
Quét cả mùa Thu
Rừng Thu phơi những cành khô
Trăng về sau hè
Ngày Thu xanh yếu làn da
Em nằm ốm chờ
Người phu quét lá dưới nguồn
Quét cả gió nồm
Quét cả mùa Đông
Đầu sân hoa tím sầu đông
Bèo mang hoa tím về sông
Còn em xanh mướt hồng nhan
Chiều em ra bến cầu kinh
Người phu quét lá bên đường

Le balayeur des saisons

Le cantonnier balaie le soleil
Balaie le vent balaie l'automne
Balaie l'été balaie l'hiver
Le printemps venu
Ton lit rempli de feuilles neuves
La mitraille se tait
A jamais tes printemps balayés ...

Quét cả nắng hồng
Quét Hạ buồn tênh
Màu da em đã nâu hồng
Chân nhuộm phố phường
Em về biển xa
Bàn chân thoát chốn ao tù
Em về đứng chờ
Dưới ngọn tình ca

Mùa Xuân lốt lá em nằm
Lót đầy hố hầm
Lót lời đạn bom
Người phu thôi quét bên đường
Quét chỗ em nằm
Quét cả mùa Xuân.

Tôi ơi đừng tuyệt vọng (1992)

Đừng tuyệt vọng tôi ơi đừng tuyệt
vọng
Lá mùa thu rơi rụng giữa mùa đông
Đừng tuyệt vọng em ơi đừng tuyệt
vọng
Em là tôi và tôi cũng là em
Con diều bay mà linh hồn lạnh lẽo

Mon désespoir

Ne me désespère pas ne me
désespère pas
Les feuilles mortes se détachent de
l'hiver
Ne te désespère pas ne te
désespère pas
Tu es en moi je suis en toi

Con điều rơi cho vực thẳm buồn
theo
Tôi là ai mà còn khi dấu lệ
Tôi là ai mà còn trần gian thế
Tôi là ai là ai là ai
Mà yêu quá đời này

Đừng tuyệt vọng tôi ơi đừng tuyệt
vọng
Nắng vàng phai như một nỗi đời
riêng
Đừng tuyệt vọng em ơi đừng tuyệt
vọng
Em hồn nhiên rồi em sẽ bình minh
Có đường xa và nắng chiều quạnh
quẽ
Có hồn ai đang nhè nhẹ sầu lên

Người mẹ Ô Lý (1972)

Một sớm lên đường
Mẹ ra sau vườn
Hỏi thăm trái bí
Trên giàn còn xanh

Một sớm bên hè

La mère d'Ô Ly

Potiron petit potiron
Veux- tu venir avec moi
Viens il n'y a plus personne
Viens on s'en va

Mère abandonne son foyer

Vườn sao vắng vẻ
Này thôi bí nhé
Lên đường cùng mẹ

Bí nằm bí ngủ đường xa
Trên vai mẹ già
Bao nhiêu vốn liếng
Nhớ tới một đời đã xới vun
Hôm nay bỏ vườn với xóm thôn
Chân mẹ già sao run quá
Qua xương trắng với máu hồng

Một sớm đã về
Dừng chân phố thị
Mẹ ôm trái bí
Mắt còn ngấn ngơ

Đường vắng bên lề
Một thân rất nhỏ
Mẹ mang trái bí
Đi về chợ xa

Mẹ nhớ mái nhà
Hàng cau sau hè
Còn riêng trái bí
Nhớ giàn đầy hoa

Son potager son hameau
Toute une vie de labour
Avec le seul potiron vert
Fuir la guerre
Pour tout bien...

Gọi tên bốn mùa (1963)

Em đứng lên gọi mưa vào hạ
Từng cơn mưa từng cơn mưa từng
cơn mưa
Mưa thì thầm dưới chân ngà

Em đứng lên mùa thu tàn tạ
Hàng cây khô cành bơ vơ
Hàng cây đưa em đi về giọt nắng
nhấp nhô

Em đứng lên mùa đông nhạt nhòa
Từng đêm mưa từng đêm mưa từng
đêm mưa
Mưa lạnh từng ngón sương mù

Em đứng lên mùa xuân vừa mở
Nụ xuân xanh cành thên thang
Chim về vào ngày tuổi em trên cành
bão bùng

Rồi mùa xuân không về
Mùa thu cũng ra đi
Mùa đông vời vợi
Mùa hạ khói mây
Rồi từ nay em gọi

Appel aux saisons

Tu appelles les pluies pour arroser
l'été

Tu appelles les branches nues pour
parer l'automne

Tu appelles la brume pour habiller
l'hiver

Tu appelles le cygne pour chanter le
printemps

A chaque naissance, j'y lis
l'inéluctable ...

Variante :

*Tu appelles l'été pour arroser la
pluie*

*Tu appelles l'automne pour dénuder
l'arbre*

*Tu appelles l'hiver pour habiller la
brume*

*Tu appelles le printemps pour que
chante le cygne*

*A chaque naissance j'y lis
l'inéluctable ...*

Tình yêu dấu chim bay

Gọi thân hao gầy

Gọi buồn ngắt ngây

Ôi tóc em dài đêm thần thoại

Vùng tương lai chợt xa xôi

Tuổi xuân ơi sao lạnh dòng máu

trong người

Nghe xót xa hằn lên tuổi trời

Trẻ thơ ơi trẻ thơ ơi

Tin buồn từ ngày mẹ cho mang nặng

kiếp người

Chờ nhìn quê hương sáng chói (1967)

Nơi đây tôi chờ

Nơi kia anh chờ

Trong căn nhà nhỏ

Mẹ cũng ngồi chờ

Anh lính ngồi chờ

Trên đồi hoang vu

Người tù ngồi chờ

Bóng tối mịt mù

Chờ đã bao năm

Les lendemains qui chantent

Attendre les tambours annonçant la
Nouvelle

Attendre de la terre s'élever le
chant de la liberté

Attendre les arbres nus se charger
de feuilles

Attendre les plants se parer de
fleurs

Chờ mai này ta dậy trong tiếng hò
reo

Attendre attendre

Ô mes lendemains en souffrance ...

Chờ cho lòng căm thù đến lúc chìm
sâu

Chờ hoà bình đến

Chờ tiếng bom im

Chờ bước đi trên những con đường
không chông mìn

Chờ đường giao thông chấp nối
chuyến xe qua ba miền

Chờ tin mừng sông chờ núi cũng
chờ mong

Chờ trên vùng trán mẹ thấp lên
bình minh

Chờ khô nước mắt

Chờ đá reo ca

Chờ áo cơm nuôi cho những trẻ con
không nhà

Chờ ngày Việt Nam thống nhất cho
những tình thương vỡ bờ

Chờ tiếng kèn đưa về đây những
đàn con

Chờ tim người không còn nuôi
những hờn căm

Chờ đêm không cấm
Chờ sáng thênh thang
Chờ lúa thơm lên dưới những bàn
tay dân mình
Chờ lòng yêu thương đất nước
quyết đi xây thanh bình

Chờ trống dồn tin mừng khắp phố
làng ta
Chờ nghe từ đất dậy tiếng ca tự do
Chờ cây thay lá
Chờ kết bông hoa
Chờ thấy ta đi trong phố phường
không xa lạ
Chờ nhìn quê hương sáng chói mắt
mẹ ngày nay chưa mờ.

Một cõi đi về (1974)

Bao nhiêu năm rồi còn mãi ra đi
Đi đâu loanh quanh cho đời mỗi
mệt
Trên hai vai ta đôi vầng nhật nguyệt
Rọi suốt trăm năm một cõi đi về
Lời nào của cây lời nào cỏ lạ

L'éternel retour

De si loin que je me souviene
Mes pas ne cessent de m'entraîner
Vers une errance sans fin
Mes épaules se voûtent sous soleil
et lune
Jetant leurs lumières vers un éternel
retour

Một chiều ngời say một đời thật nhẹ
ngày qua
Vừa tàn mùa xuân rồi tàn mùa hạ
Một ngày đầu thu nghe chân ngựa
về chốn xa

Mây che trên đầu và nắng trên vai
Đôi chân ta đi sông còn ở lại
Con tinh yêu thương vô tình chợt
gọi
Lại thấy trong ta hiện bóng con
người

Nghe mưa nơi này lại nhớ mưa xa
Mưa bay trong ta bay từng hạt nhỏ
Trăm năm vô biên chưa từng hội
ngộ
Chẳng biết nơi nao là chốn quê nhà

Đường chạy vòng quanh một vòng
tiêu tụy
Một bờ cỏ non một bờ mộng寐
ngày xưa
Từng lời tà dương là lời mộ địa
Từng lời bể sông nghe ra từ độ suối
khe

Trong khi ta về lại nhớ ta đi
Đi lên non cao đi về biển rộng
Đôi tay nhân gian chưa từng độ
lượng
Ngọn gió hoang vu thổi suốt xuân
thì.
Hôm nay ta say ôm đời ngủ muện
Để sớm mai đây lại tiếc xuân thì.

Bruissement de feuilles murmures
d'herbes nouvelles
Ivresse d'un soir au soir d'une vie
Le printemps se fane l'été
s'évanouit et voici l'automne
Un galop lointain éveille les échos
d'antan ...